

Noslēdzies Latvijas radiācijas drošības infrastruktūras starptautiskais izvērtējums

 Publicēts pirms vairāk nekā 5 gadiem

Publicēts: 31.10.2019.

Valsts vides dienestā (VVD) noslēdzies radiācijas drošības infrastruktūras starptautiskais novērtējums, kas ilga no 21. līdz 30.oktobrim.

Šis bija pirmais visaptverošais novērtējums Latvijā izveidotajai infrastruktūrai darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem. Starptautiskie eksperti no septiņām valstīm (Dienvidāfrikas Republikas, Grieķijas, Gruzijas, Kanādas, Maurīcijas, Slovēnijas un Zviedrijas) un ekspertu grupas vadītājs no Igaunijas vērtēja visas radiācijas drošības jomas valstī, tajā skaitā – darbības ar jonizējošajiem starojuma avotiem, radioaktīvo materiālu transportēšanu, radiācijas objektu demontāžu un likvidēšanu, radioaktīvo atkritumu pārvaldību un gatavību un rīcību radiācijas avārijās.

Minētie eksperti, kurus Starptautiskā atomenerģijas aģentūra piesaistīja novērtējuma (Integrated Regulatory Review Service) veikšanai, atzīmēja Latvijas paveikto radiācijas drošības infrastruktūras izveidošanai un turpmākos plānus tās pilnveidei.

Novērtējuma laikā eksperti intervēja VVD Radiācijas drošības centra (RDC) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjus, dalījās pieredzē par atsevišķiem jautājumiem medicīniskās apstarošanas drošībā. Eksperti arī klātienē novēroja VVD RDC inspektoru darbu inspekciju laikā – SIA "Rīgas austrumu klīniskās universitātes slimnīca" stacionārā "Latvijas Onkoloģijas centrs" un VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" Radioaktīvo atkritumu glabātavā "Radons". Eksperti atzina VVD RDC inspektoru augsto sagatavotības līmeni, kvalitatīvi un kompetenti veikto inspekciju, kā arī pieejamos materiāli tehniskos līdzekļus (mēriekārtas).

Novērtējuma rezultātā Latvija saņēma rekomendācijas un ieteikumus infrastruktūras stiprināšanai, no kuriem daļu VVD RDC jau identificēja pašnovērtējuma laikā. Saņemtās rekomendācijas un ieteikumi galvenokārt ir vērsti uz izmaiņām tiesību aktos attiecībā uz darbinieku aizsardzības optimizēšanu, radioaktīvo materiālu transportēšanu, gatavību un rīcību radiācijas avārijās un medicīnisko apstarošanu. Vienlaikus eksperti atzinīgi novērtēja VVD RDC izstrādātās vadlīnijas uzņēmumiem, kuri veic darbības ar jonizējošā starojuma avotiem, un uzsvēra nepieciešamību turpināt darbu pie jaunu vadlīniju izstrādes.

Novērtējuma laikā pastiprināti tika pievērsta uzmanība radioaktīvo atkritumu pārvaldības jomai, uzsverot nepieciešamību izstrādāt ilgtermiņa valsts politiku, kā arī pilnveidot tiesisko regulējumu dažāda veida radioaktīvo vielu saturošu iekārtu likvidēšanai. Izvērtējums radioaktīvo atkritumu pārvaldības jomā tiks turpināts decembrī, kad Latvijā norisināsies starptautisko ekspertu misija ARTEMIS*, kuras laikā tiks detalizētāk vērtēti politikas jautājumi.

Starptautiskā novērtējuma rezultātā saņemto rekomendāciju un ieteikumu ieviešanai tiks sagatavots plāns tiesību aktu izmaiņu izstrādei, VVD RDC kvalitātes vadības sistēmas uzlabošanai un sabiedrības izpratnes veicināšanai radiācijas drošības kultūras jautājumos. Novērtējuma gala ziņojumu Latvija saņems 2020.gada sākumā.

Latvijas progresu šo rekomendāciju ieviešanā eksperti vērtēs tuvāko 4-5 gadu laikā.

*Plašāka informācija par ARTEMIS misiju pieejama Starptautiskās atomenerģijas aģentūras vietnē -

<https://www.iaea.org/services/review-missions/integrated-review-service-for-radioactive-waste-and-spent-fuel-management-decommissioning-and-remediation-artemis>

Saistītas tēmas

[Jaunami](#)

<https://www.vvd.gov.lv/lv/jaunums/nosledzies-latvijas-radiacijas-drosibas-infrastrukturas-starptautiskais-izvertejums>